Hatodik évfolyam. 17-dik szám. Kolozsvártt, 1876 szombat január 22.

Előfizetési dij.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelen mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. rodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitatér 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józseftér 10. sz. 1 emelet

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

1876. hatodik évfolyamára.

„Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre	16 frt
Félére	8 frt
Negyedévre	4 „
Egyhóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet“ kiadója.

Kolozsvár, 1876. jan. 21.

(—n.) Hogy most közelebbről fognak-e ministereink Bécsbe utazni, hogy a vámkérdésben Budapesten elkezdett tanácskozásokat tovább folytassák és befejezzék, az alkalmasint közömbös mindkét félre nézve, mert legfennebb hetek mulva mindenesetre el lesz döntve a vámterület sorsa, mely kérdés annyi port vert fel s a kedélyeket meglehetősön izgatott állapotban tartotta Ausztriában és Magyarországban egyaránt.

Hozzá szólt ezen kérdéshez minden szinezetü lap, mindenik meggyőződése, tehetsége és belátása szerint. Egyik a vámterület fentartása mellett tört lándzsát, mig a másik a külön vámterület mellett apostoloskodott. Hozzászóltak e kérdéshez az ipar- és kereskedelmi kamarák ugy a gazdasági egyesületek is, sőt még az egyes iparosoknak, kereskedőknek és gazdáknak is volt alkalmok érdekeiket köztudomásra juttatni.

Mindez a maga rendén volt, mert a kérdés igen fontos, melynek czélszerü megoldásától függ nagy részben anyagi erőnk emelkedése vagy hanyatlása s épen ezért szükséges volt a kérdést minden oldalról tisztázni.

Nekünk azonban ugy tetszik, mintha a czélt nem értük volna el s mintha az eszmék tisztázásával nem haladtunk volna előbbre.

Oka ennek abban keresendő, mert az illetők nem elégedve meg az eszmék tisztázásával, letérve a tárgyilagosság teréről, mindenik magában a népben akart tanának minél nagyobb népszerüséget szerezni, hogy ezzel aztán minél nagyobb pressiot gyakorolhasson nemcsak a kormányokra, hanem a parlamentekre is.

Ha az érdekeltek, testületek, hirlapirók kivánnak kormányokra pressiot gyakorolni, azt ugyan nem helyeseljük, de legalább értjük; azt azonban, a mit az osztrák ministerium a vámkérdésben közelebbről tett, a midőn mintegy maga jelezte, hogy a politikai pártok, a szabad kereskedelem és védvám emberei fusionálva sürgessék tőle a kereskedelmi szerződés status-quoja fentartását, sem nem értjük, sem nem helyeselhetjük.

Nem értjük, mert felnem tesszük a Laytántuli minister urakról, hogy magok is higyjék, miszerint a magyar ministeriumot és parlamentet képesek lesznek terrorizalni. De nem is helyeselhetjük az osztrák kormány taktikáját, mert egyfelől olajat önt a tüzre, másfelől maga háta megett vágja el a hidat.

Mennyivel függetlenebb állást foglalt el a magyar kormány, a midőn sem ide, sem oda nem kötelezte le magát s ennélfogva nem kénytelenek sem az opportunitás, sem a loyalitás teréről letérni, azonban ha a Laytán tulhajtanák a követeléseket, oldala mellett áll egy hatalmas többség a parliamentben, melyet nem maga toborzott össze.

Vannak nálunk is, kik szeretnének pressiot gyakorolni a ministeriumra s különösen Tisza Kálmán miniszterelnökre, de ezen fractiótól nincs mit tartani, biztosak lehetnek ministereink, hogy a szabadelvü pártot nem az fogja vezetni, hogy fenmarad-e a vámterület közösség vagy nem, hanem iparunk, kereskedelmünk és gazdászatunk jól felfogott érdekei.

Mi részünkről értjük, hogy a Laytán tuliak fennebbi eljárása nálunk elkeseredést szült, de nem tartanók helyesnek, ha elkeseredettségünkben oly nemü repressáliákkal élnénk, melyek épen annyit árthatnának nékünk, mint Ausztriának.

Az is téves felfogás volna, a mit némelyek szeretnek hiresztelni, mintha mihelyt a vámterület közössége meg szünt, azonnal mindent szabadon tehetünk, mert a két szomszédos ország ipara, kereskedelme és gazdászata oly szoros kapcsolatban van egymással, hogy loyalis alapokon kötendő szerződésekre még akkor is szükség lesz, ha a vámterület egysége megszünik.

Ha a magyar ministeriumnak sikerülni fog akár egyik, akár a másik alapon érdekeink megóvása mellett megoldani a kérdést mi nem könnyü feladat kétségen kivül, ez nagy lendületet fog adni anyagi emelkedésünknek, de ezt csak akkor várhatjuk, ha nem pressiót kivánunk gyakorolni kormányunkra, hanem megmutatjuk a Laytán tuliaknak, miszerint a szabadelvüpárt solid alapokon áll s törvényes állásából ijesztgetések által ki nem erőszakoltatja magát.

— **A képviselőház** jan. 19-diki ülésén Mocsáry Lajosnak az antediluvianus administratió érdekében mondott zárbeszédet; s azután névszerinti szavazással elfogadta a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául. A részletes tárgyalás megkezdődött. A törvényjavaslat cziménél azután felemelkedik Simonyi Ernő, és ismert házrémitő hangján egy kivételképen rövid beszédet mond. Kijelenti, hogy pártja a törvényjavaslatért isten és emberek, földi és tulvilági birák előtt minden felelősséget a kormányra és többségre hárit; és ezen ugyis javithatlan törvényjavaslat részletes vitájában részt sem vesz. S ezzel a szélsőbal felkerekedve ünnepélyes gyászmenetben kivonul a házból; s a következő pillanatban vidám lakodalmas menet képében megjelenik a ház karzatán. A helyváltoztatás által egyiránt nem a karzat, hanem a ház aspectusa vált előnyösebbé.

Ezután a törvényjavaslat megkezdésénél megkezdődött a városi vita. — Zsedényi megtette inditványát, mely szerint a törvényjavaslat a városokra alkalmazást nem nyerne. Az öreg ur historiai reminiscentiák közt mozgott és a a polgári elem fontosságát, a városok külön egyéniségét hangsulyozta. Beszéde azonban nem volt elég erős arra, hogy Tisza Kálmán egy negyedórai polemiában szét ne szedhesse. Utána Schwarcz Gyula kelt fel és mondott egy beszédet, mely kétségkivül sok becses anyagot és figyelemre méltó ellenvetést tartalmazott; a szónok hosszadalmas kitérései és a közbeszólásokkal szemben való idegessége jelentékeny ártalmára volt mind beszéde hatásának, mind az ügynek, melyet védelmezett.

Végül Trauschenfels Emil interpellálta az igazságügyminisztert a brassói törvényszék azon határozata miatt, hogy jan. 1-től fogva ügyvédektől már csak magyar beadványokat fogad el. A ház közbeszólásaival a trv.-szék határozatát helyeselte. Mi is.

— **A m. kir. igazságügyminister** folyó évi 947. sz. a. valamennyi kir. bírósághoz, királyi ügyészséghez, királyi közjegyzői és ügyvédi kamarához a következő körrendeletet intézte:

„A királyi közjegyzők száma és székhelyeiknek megállapitására nézve, az 1874. évi deczember hó 17-dik napjáról 4164. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletet, 1874. évi XXXV. törvényczikk 5-dik §-sában nyert felhatalmazás erejénél fogva, a kassai királyi közjegyzői kamara indokolt előterjesztése következtében oda módositom: hogy a lőcsei kir. e. f. törvényszék területén Gölniczbányára rendszeresitett kir. közjegyző székhelyeül Igló városát határozom meg.

Ezen rendeletem legkésőbb f. évi aprilis hó 1-jével foganatositassék.

Az illető kir. törvényszéket és ügyészt, valamint a kir. közjegyző kamarát az ellenőrzésre felszólitom.

Kelt Budapesten, 1876. évi január hó 12-én.

Perczel Béla, s. k.

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hirlap“ előtt tény, hogy a közigazgatási bizottság minden lelkesedés nélkül, mint a ministerelnök specialis eszméje csakis azért szavaztatott meg a szabadelvü párt által, mert a ministerelnök azt, mint kormányzásának elengedhetlen feltételét követelte. S a nélkül, hogy a szélsőbal absurd álláspontjára állana, mely a pártnak ünnepélyes protestátiojában és felelősség átháritásában nyilvánult, constatálja, hogy e tény nem kevéssé sulyositja a ministerelnök felelősségét, a ki egész politikai egyéniségével engagirozva van a közigazgatási bizottságok administratiojának sikereért. Azt hiszi, hogy a ministerelnök biztosan számithat Magyarország összes intelligentiájára, mely bármily nézetben legyen is a törvényes intézményekről, nem fog vonakodni attól, hogy azon a téren szolgálja tehetségéhez képest a hazát, melyet a törvény számára kijelöl. Ez okból számithat az uj intézmény, mihelyt törvénykönyvbe lesz iktatva, az ő csekély támogatására is. De ezen támogatás nem fogja vele letétetni a zászlót, melyet a magyar administrátio jövőjének érdekében felemelt s a tollat, melyet a magyar administratio multjának és jelenének bünei elleni küzdelemre kezébe vett.

A „Pesti Napló“-nak két strike egy napra sok. A szélső balnak az országházból kivonulását s a szabadelvü párt tetemes és tekintélyes részének a szavazástól tartozkodását látta. Nem is érti, hogy mit czéloznak azon megyei uri képviselők, kik valóságos passióval tüntetnek a városok ellen a törvényhozó teremben? Kéri az illetőket a szabadelvüségre, ne adjanak e vitának oly szint, mintha abban a „megyei“ elem küzdene a „városi“ ellen. S tartózkodjanak minden hatalmaskodásról mert ebben a kérdésben nincs igazuk. A megyék és városok nem erőszakolhatók egy kalap alá; sok század történelmi fejleménye nem dönthető meg nehány tollvonással. Fájlalja, hogy a kormány ezt is cabinetkérdésül tekinti, s igy győzni fog; de nem lesz köszönet e győzelemben. A „P. N. arra figyelmezteti a házat és a kormányt, hogy legyen tekintettel a városoknak a képviselőház elé terjesztett közvéleményére.

Az „Ellenőr“ semmiképen nem látja át, miért változott volna meg a német politika. Sőt ellenkezőleg azt véli, hogy épen megszilárdult. A létrejött hármas szövetség sokkal hasznosabbnak bizonyult Németországra nézve, semhogy azt, a mi szép szemeinkért feláldozza. És tény az is, hogy az orosz barátságon még mindig több nyerni valója van Németorszägnak, mint a miénken. És ez még sokkal mélységesebb verem. Megkerülhető talán ez is. De a mi meg nem kerülhető, a mi okvetlen örvény lenne nekünk: az maga a háboru ténye, mely a legkedvezőbb csillagzat alatt kezdve és befejezve sem pótolhatná vissza eredményeiben azt, a mit a béke biztosit nekünk. Nekünk béke kell. És Boszniánál többre becsüljük a hármas szövetséget, mely nekünk a békét biztositja. Azért örömmel fogadja a megnyugtató tudósitást, hogy az angol kormány is hozzájárult általánosságban Andrássy Gyula gr. reformjavaslatához, mely a Boszniába vezető útat nem egyengeti, hanem bevágja: ha jó szerencse lesz vele.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, 1876. jan. 21.

A herczegovinai csatatéren a hideg idő nagyobbára megakasztotta a hadmüveleteket s csak igen apró csetepaték fordulnak elő. A lázadók arra szoritkoztak, hogy egyszer másszor valamelyik török falut megrohanjanak s kirabolják a lakósokat. A török csapatok viszont téli szállásaikban vannak s fölötte sokat szenvednek a nagy hidegtől. Ama csapatból, mely a hó elején Niksitzből Trebinjébe viszszatért, 117 ember fagyott meg utközben. A csapatok egészségi állapota fölötte kedvezőtlen; átlag 10—15 ember hal meg naponkint. A polgári tisztviselők viszont azon panaszkodnak, hogy a lázadás kitörése óta nem kaptak fizetést. Ennélfogva 17 rendőr és számos más hivatalnok ott hagyta állását s az egész lakosságban igen nagy az elégületlenség. Hir szerint ...

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Merè Paulina.

Regény levelekben.

Irta:

CHERBULIEZ VICTOR.

Negyedik levél.

Saint-Cerques, jul. 16.

(Folytatás.)

Miután elváltunk, egy hosszu magános sétát tettem, s arra sem ügyelve hol járok, ezt ismétlém magamban: Vele élni! vele dolgozni! vele szenvedni! vele sirni! minő örömmel ébredni fel azon gyönyör, általa vigasztaltatni meg!..

De ennek már mind vége lesz Felix. Holnapután nem fogom látni őt többé.

Istenem! Minő üres lesz számomra itt minden, minő pusztàk e helyek! Mily szomoru kinézésüek ez ösvények, hol hasztalan fogom keresni kis lába nyomait. És minő gyászt öltenek az erdők, hol nevetni hallám őt! Még az ég is elvesztendi szinét!

Mennyire érti szivünk a büvészet mesterségét mint eltudja kedve szerint bájolni szemeinket, vagy mindent sötétszinben tüntetni fel!.. Ugy van, holnapután már nem lesznek itt, elutaznak. Bird ur Besancon-ban vár reájok s két hónapot szándékoznak mulatni vele Némethonban és Tirolban.

Midőn tudtomra adták ez oly hamar bekövetkező elutazást, alig birtam elrejteni felindulásomat. Minő gyermek is vagyok, azt képzeltem, ez mindig igy fog tartani, hogy ez együtlétnek nem lesz vége soha. Kinyertem azon kedvezményt, hogy a holnapi egész napot velök tölthessem. Holnap feltárom előtte szivémet, tovább nem képes már titkát magába zárni: a jövő nap határozni fog sorsom, éltem boldogsága felett ... Őrülten szeretem őt Felix, meg tudnék halni érette!

Ötödik levél.

Saint-Cerques, jul. 18-ik.

Ülj képzeletben oldalom mellé, nyujtsd ide kezedet s tekinteted pihenjen figyelemmel arczomon. Elbeszélésem tán hosszan fog tartani, de azért ne szakitsd félbe szavaimat. Ah, hogy nem tudom veled ujból átélni minden egyes perczét ezen annyira boldogul eltöltött és feledhetlen napnak! Barátom megölne az érzelem, ha nem önteném ki kebledbe titkomat. Mintegy két mértföldnyi távolságra Saint-Cerques-től ugyanazon hegygerinczen terül el egy keskeny fensik félig benőve fákkal, félig pázsintos helylyel, melyen át kövekkel behintett ösvények kigyódznak minden irányban. A Júra hegy két emelete közti nyugvó pontnak lehetne mondani e kies helyet. Mikéntja falu, ugy e fennsik is az alpesi éghajlata havasi vidékek határvonalán van; itt maradnak el a tölgy és bükkfák s kezdődik a fenyük birodalma. A különböző fajok e vegyüléke sajátságos bájt kölcsönöz e csinos kis területnek, mely jobbról nagy hegyszakadékokban végződik s balról a noirmonti magas hegycsupok láthatók.

A haricska- és zabföldek között, mint zöld lomb csokrok emelkednek tölgy rezgő levelü nyárfák s szilfa bokrok; mindjárt mellettök fenyvesek s még feljebb beláthatlan legelők terülnek el.

Minden irányból láthatni a nagy tót s az Alpok hóval fedett csucsait.

E leirt fensik legvégső szélén, egy kiszögellő magaslat csupján, melyről egészen látható a szép Leman tava, áll a viottei major, hol szándékoztuk eltölteni a napot. Csinos kis major ház, mily kedves előttem neved még most is, mielőtt feledni tudnálak, szivem szünne meg dobogni.

Kora reggel indultunk el hazulról, az idő a lehető legszebb volt, lanyha szellő enyhité a nap hevét. Csak mi négyen voltunk egy szamár kiséretében, mely élelmi szereket czipelt hátán számunkra s e mellett egy kis fiu lépdelt, görcsös botjával nógatva gyorsaságra a tunya állatot. Mily gyönyörü reggel volt! A pacsirták magasan emelkedve fel a légben, vigan zengték hála-dalukat; szivemben viszhangzott e dal. Jó kedvü voltam a válságos perczekben, mindig az vagyok; de oh minő izgatottságot rejtett most e vidám külső! Paulina, a mily éleslátásu, nem lehete kétségben többé lelki állapotom felől. Szemmel is tartott folyton, habár ugy tett, mintha nem is figyelne reám; valamely meglepetést látszott előérezni. E sejtelem még a rendesnél is komolyabbá tette őt; enyelgett, bohóskodott ugyan perczekre Jankával, de mihelyt közeledtem feléjök, gondolkodva hajtá le szép homlokát, mint a rétről előttem felszállongó halvány reggeli köd. Néhány izben ugy tetszett, mintha hangja remegne. Hogy mi mindenről beszélgettünk? Mindenről és semmiről, mit tudom én? Őt szemlélve elgondoltam, hogy mily nagyban játszunk e perczben! vajjon tudja-e azt, hogy éltem áll a koczkán?

Hogy útunk hosszabbat tartson, a régi erdő felé kerültünk. Ez egy legszebb növésü százados fenyőkből álló sürüség.

Itt megpihentünk kissé, letelepedve egy keresztbe fekvő ledült vén fatörzsre, szótlanul bámultuk meg, büszkén elnyuló hegyét, zilált ágait s a rajta élődő lichen indákat, melyek, mint ősz szakál-szálak csügtek alá róla, megezüstözve a sürüségen áthatoló világos sugaraktól. Janka vigan szökdécselt, vigan futkosott ide, oda; s azután elkezdte utánozni a madarak hangját; ebben egész mester. Nem egy a kis szárnyas zenészek közül tévedésbe jőve, felelettel tisztelte meg őt; egy pinty néhány perczig feleselt vele. Mi nevettünk rajta s kezdtünk tapsolni, erre terehordónk elkezdett orditni s a szegény madár zavarba hozatva, sietett tova repülni.

Tovább kelle mennünk; s hosszas keringés után elértük a Violette majort.

E majorház igen kedves hely; Dávid, ki illetékes biró e téren, a „Jura ékszeré“-nek nevezte el. A hegy legszélső fokán állva, lábai alatt mély szakadás látható, előtte nagy űr s tovább a mérhetlen rónaság terül el. A erdőség helyet ad az üde zöld pázsintnak. Itt a fü is élénkebb zöld, mint máshol, ragyogóbb szinü, finomabb, puhább és illatosabb; valódi angol parkban képzelné magát az ember. Helyenként fiatal tölgy-bokrok emelkednek, melyek ágai egymásba fonódva, egész lugast képeznek. Egy ily bokrozat árnyában megállapodtunk. Onnét, hol én álltam, beláthattam a tó Savoya felőli partját, szép öblözetei s szeszélyes kanyarulataival, a viz tiszta, nyugodt tükrét fehér párázattal bevonva. Halvány felhőcsoport, mint hótömeg boritá az Alpok tetejét; egyedül a Mont-Blanc emelte büszke homlokát a felhők fölé s hármas csupja eként elválasztva talapzatától, a semmiségben látszék lebegni. Villeneuve felől pedig a tó partjai s az azt környező magaslatok, kékes ködben úsztak, mi oly vidám kellemes látványt nyujtott, hogy a szem gyönyörrel pihent rajtok.

A szamarat megszabadíták terhétől, az enni valót kirakták a füre; azután körbe ültünk. A majorosné, mosolygó előzékeny asszonyka ellátott abrosszal, tányérokkal s hozott kávét és tejet.

A falusias ebéd pompásan izlett mindenkinek. Simpson asszony, a ki mindenre szokott gondolni, a kosárból még két palaczk finom bort is emelt ki Etoil nedüjéből s diadallal nyujtá át nekem, mert ismerik már gyenge oldalaimat.

Idő telt, mig étvágyunkat, melyet a hosszan tartó gyaloglás még fokozott, kielégitettük. Ittunk egymás egészségeért; szikrázott a vigság ajkainkról, mint a babzó bor poharainkban. A csemege elköltése után Paula néhány dalt énekelt Jankával. Hangja tisza, hajlékony, kifejezésteljes s épen ugy danol, a mint rajzol; bár mihez kezdjen is, lelkét bele tudja lehelni.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

rint a lázadók eddig fővezére: Lyubobratics leköszönt s proclamatióban felhivta embereit, hogy Pavlovissot, az uj fővezért támogassák.

A porosz trónbeszédről a „Nat. Ztg." nagy megnyugvással nyilatkozik. Azt mondja, hogy nem hozott ugyan semmi ujat, de legalább kiábránditotta azokat, a kik nagy garral kirdették egy idő óta, hogy a kormány, s a népképviselet közt ujabb viszályok vannak készülőben. Ellenkezőleg a trónbeszédből, mely igen békés szellemet lehel, s azon modorból, melyben a közintézmények további kifejlesztéséről szól, csak a legörvendetesebb következtetések vonhatók. A most megnyilt ülésszak legfeljebb május végeig marad együtt.

A szerb skupstina táviratilag jelzett viharos tárgyalásairól a „Pol. Corr."-nek ezeket irják: A skupstinában a budgetvita oly lefolyást vett, hogy több izben már elkerülhetlennek látszott a skupstina feloszlatása. Az összes nyugdijak törlése, a püspökök elmozditása, a bécsi és a bukaresti ügynökségek megszüntetése, számos iskola bezárása, sőt a hadsereg feloszlatása is: ezek voltak a „reformok", melyeket e gyülekezet többsége véghez akart vinni. A kormány több komoly vereséget szenvedett. Az államtanácsosok fizetéséből lehuzatott 25%; csak heves vita után lehetett a skupstinát meggyőzni a felől, hogy nincs is joga az összes nyugdijakat törölni.

Midőn szóba jött, hogy 1874-ben 315,813 piasterrel több fordittatott nyugdijakra, mint a mennyi meg volt szavazva: a skupstina mohón ragadta meg az alkalmat, hogy a volt cabinet tagjait vád alá helyeztesse, ezen indokolatlan határozattól a skupstinát nem lehetett visszatartani, bár a többség részéről is akadtak, kik azt vitatták, hogy a skupstinának nincs joga a volt cabinetet vád alá helyezni.

Az ennyire megcsonkitott budget mellett valószinü, hogy a skupstina berekesztése után, a mely két hét mulva lesz, miniszterváltozás fog történni.

Különösen a főpapok ellen élénk a reactió ugy a skupstinában, mint azon kivül; a püspökök fizetését két-harmadrészszel reducálták; különös, hogy az alsó papság egytől-egyig a püspökök ellen szavazott.

Milán fejedelem igen rosz néven veszi a skupstina garázdaságait és a görög ujév napján, az ünnepélyes fogadás alkalmával, keserü szavakban fejezte ki e nézetét.

Görögország és királya. Görögországban sok aggodalmat kelt az, hogy a királyi család legközelebb külföldre utazik. A kormányzósági tvjavaslat tárgyalása élénk vitára adott okot. Zochios képviselő beszédéből igen világosan tünt ki azon aggodalom, hogy a király majd nem akar többé visszatérni.

Midőn a ministerelnöktől azt kérdezték, hogy a király gyermekei is kimennek-e külföldre, ez mélyen hallgatott.

Boubolis, volt tengerészeti miniszter kijelenté, hogy a királynak, ha elutazik, jogában áll kormányzót kinevezni, de uraim — igy kiált fel — mit teszünk, ha a király azt üzeni nekünk a külföldről, hogy addig nem tér vissza Görögországba, mig az alkotmányt meg nem változtatjuk?

A többség mindezek után harmadik olvasásban is megszavazta a kormányzósági törvényt.

BELFÖLD.

Sz.-Udvarhely, 1876. jan. 18-án.

(Farsangi comoedia.)

Az ó év utolsó napján megkezdett farsangi bóhozat második jelenete is szinre került. Az „elvhű szabadelvü-párt" folyó hó 16-án ismét gyülést tartott s minthogy Bod Károly, kit a mult gyülésen választottak meg elnöknek, nem jelent meg, Lengyel Péter alelnök vezette az értekezletet. Megnyitván a gyülést, előadja a jelen összejövetel czélját és felolvastatja a Kassay F. Ignácz képviselő ellen az országgyüléshez intézendő panaszos — vagy jobban mondva, politico-tragico-comicus kérelmet, melyben Kassay-nak bizalmatlanságot szavaznak azért, hogy választóit megcsalta; az országgyülést pedig kérik fossza meg Kassay-t a mandatumtól és méltóztassék azt legkegyesebb elhatározással Darószy Imre „örökös képviselő jelölt"-nek adományozni.

Ezen bölcsen összeállitott kérelem hatalmas éljen!... helyes!... kiáltozással fogadtatott s a jelen volt 35 tag által aláiratott.

Tapasztalva azonban, hogy a világ háládatlan s ezen hazafias és önzetlen (kuttine!) pártot nem gyámolitja, magára hagyatva pedig az idő zord szele is könnyen összedönthetné, elhatároztatott: hogy Ugron Gáborhoz, részint a multban tanusitott, részint ezután elvárandó pártfogásáért, hálafelirat intéztessék.

Midőn a rendes tárgysorozat lejárt, hoszszas vonakodás után előrántották Bod Károlynak nyilatkozatát, melyben az elnökségről lemond: s megválasztották elnöknek Daroczy János r. k. tanárt, „az örökös képviselőjelölt" érdemekben gazdag bátyját.

Most már elérték azt, hogy az egész zúg-pártban egyetlen idegen sincs, s méltán nevezhető „Daróczy párt"-nak.

Ha visszapillantunk ezen gyülés folyamára teljes lehetetlen nem nevetni, hogy oly 35 ember, kik közül a választáskor egyetlen egy sem szavazott Kassayra s igy bizalommal sem viseltetett irányába, most egyhangulag bizalmatlanságot szavaz neki. Jellemző még az is, hogy épen Lengyel Péter mondja ki Kassaira, hogy megcsalta a választókat. Oh tempora! oh mores!, ...

Reméljük — a kezdet után — hogy a jövő héten ismét gyülést tartanak s lesz alkalmunk ezen önzetlen hazafiak bölcseségének ujabb nyilatkozatait is szinre hozni.

r. l.

D.-Sz.-Márton, jan. 19.

(A mit az uj napok hoztak.)

Az életre ébredt uj évvel legelőbb is az enyészet vette meg tőlünk adóját. Megyénk köztiszteletben állott fia és tisztviselője — közgyám — Beregszászi Imre halála fölött általános volt a fájdalom, közös a részvét, hisz a régi jó és a szó magasabb értelmében vett nemes táblabiráink száma egygyel ismét kevesebb, az egykori patriarchális élet személyesitőinek már nagyon is meggyérült sora, egy kiváló alakkal szintén szegényebb.

A kegyelet adóját teljesitjük csak, ha a megyei közélet elhunyt munkásáról pár szóval e helyen megemlékezünk, mert ugy is, mi más jutalma marad a szegény munkásnak az élet után, ha nem a méltányló emlékezet.

Beregszászi Imre a harminczas évek végén lépett a közpályára, amaz idők szokása szerint táblabiróvá esküvén fel, mely minőségben buzgalommal teljesitette a „nobile officiumok"-at, részt vett a közgyülések tanácskozásaiban s szónoklataival mindig a „liberalis"-ok nézeteit támogatta; a negyvenes években a „generalis" szék állandó birájává választatott s birói tisztében követett magatartásával a részrehajlatlan és igazságos biró, mai napig fenmaradott melléknevet nyerte jutalmul a közvéleménytől. Az 1848—49-ki forradalmi nehéz időszakban, mint másod alispán szolgált s szolgálatát az erélyesség és szigoru igazság jellemezték. Az ötvenes években sorsa őt is a politikai foglyok sorába vezette és a n.-szebeni és jósephstadti börtönökben töltött hét hosszu év után, az amnestiával nyerte vissza szabadságát, a hosszu szenvedés nem törte meg sem testi, sem szellemi erejét, szerencsés szivós természete daczolt az idő és szenvedés nyomoruságaival. Az 1861 évi rövid alkotmányos aërában, a megye, mintha csak folytatása lenne az 1849-ben megszakadt megyei igazgatásnak, visszahelyezte őt alispáni állásába, a bekövetkezett provisorium alatt állásáról lemondott, mig a legujabban ismét megnyilt alkotmányos életben, a megyei árvaszék szervezése alkalmával a közgyámi fontos állásra lett megválasztva és ez állásában az ujév megnyiltával érte utól a halál, életének 64-ik évében. A kitünő hazafi, tisztviselő és gyengéd családapára mindig kegyelettel fognak emlékezni azok, kik ismerték.

És most az enyészet bús képe után, forditsuk tekintetünket, egy más, halottaiból feltámadott arczra, mely hosszu síri álom után, szintén ez évben ébredt életre, értjük: a helybeli olvasó és társas-kört.

Egy ily intézménynek szükségét, itt a megye központján mindenki érezte és érezi és épen e szükség érzetéből az 1868-ik év óta két izben alakult és oszlott fel, mig a jelen napokban már harmadszor érte meg ujjászületésének napját, talán már lehet remény életének megerősödéséhez, mivel ismeretesek előttünk, egyfelől ama hamis ambitio sértések, másfelől a kényes közöny és kicsinlések, melyek a két előbbit tetszhalálra juttatták s talán-talán már elkerülhetővé válnak a körülmények, melyek uj életét ismét kiolthatnák. Mi őszintén üdvözöljük az ifju erőre ébredett társas kört, már csak azért is, mert a fogadónál mindenesetre nemesebb irányu társalgásra gyüjtheti egybe tagjait és ohatjuk, hogy éljen, erősödjék, viruljon, mert hivatva van, hogy sivár társadalmi éltünk pusztáján üditő oázzá fejlődjék

Az ifju társas kör feltámadásáról tett megemlékezés után nézzünk tovább a nap eseményein, utczáinkon sürü nép tolong, a korcsomák jégvirágos ablakain keresztül hat a hegedük siró hangja, a kesergő bánatos dana: „Elmentem én katonának", szedik a véradót, foly az ujonczozás, 179 ujonczot és 18 póttartalékost kell a közös hadsereg számára felavatni, mi ezenfelül telik, az a honvédségé lenne, ha lenne, de száma valószinüleg 0-ban fejezhető ki.

A katona-állitás önkénytelen is háborura vezeti a gondolatot és igy megemlékezünk azon vérnélküli háborgásról, mely Balázsfalva közelében fekvő Fajsz nevü községben, mint látszik a gör. keleti hitfelekezetü lelkészek által izgalomba hozatott. Régi és soha meg nem szünő törekvése a gör. keleti szertartásu lelkészeknek, a gör. cath. hiveket, saját szertartása követői sorába csábitani, de természetesen csak ott nyilik alkalom, hol a felekezet tagjai saját lelkészökkel ellenkezésbe jönnek, igy történt Fajszon, melynek összes lakossága gör. cath., többen ütközésbe jöttek saját lelkészükkel, melyből azután rögtön megindult a mozgalom, az egész egyházközséget egyszerre átléptetni, ennek előkészitése végett a kerületi gör. kel. esperes a keze alatti szomszédos egyházak papjainak megrendelte, hogy sorra hetenkint Fajszra menjenek, a kijelölt magán háznál az elégületleneknek isteni tiszteletet tartsanak, világositsák fel sziveiket és elméiket az igaz hit befogadására és ezen üzelmek egész csendben hetek óta folynak, legujabban a gör. cath. esperes tett e felől panaszt a hatóságnál, az alispán nem késett erélyes intézkedést tenni a vallási csend-zavarás beszüntetéséért, a vizsgálat foly.

De bevégezzük az uj napok eseményeiről már is hosszura nyult tudósitásunkat, fentartva a továbbiak jövőben való közlését.

Soraink befejezése után vettük e lapok mai számát, melyben Küküllőmegyéből viszonválasz czim alatt . . . l . . . s szükségesnek találta, egy korábbi tudósitásra X. X. által tett megjegyzésekre replicázni.

Előttünk ismeretlen mindkét vitatkozó, de tisztünknek tartjuk a dolog érdemében megjegyezni, miszerint . . l . . s a fölötti kesergésinek, hogy a megye fenntartási érdekéből külön deputatio nem küldetett Pestre, való alapja nincs, mert hiszen a felirat beterjesztésére, az indokok szóval való tolmácsolására küldöttség választatott, igaz, nem valamely demonstráló számba, ellenben a megyei választókerületeiből küldött országos képviselőink személyeiben, de hogy ezeknek eljárása ezért hatálytalanabb lenne, mint ha két- vagy háromannyi tag küldetett volna fel, e föltevést el nem fogadjuk, valamint vissza kell utasitanunk minden oly czélzást, mely akár egyesek, akár többek ellen azon titkos gyanut ébreszthetné, mintha a megye önállóságának fenntartása iránt közönnyel viseltetnének, avagy épen titkos ellenműködésbe bocsátkoznának — ismételve kijelentjük, hogy . . l . . s. felszólálására ok nem létezett.

r. l.

N.-Enyed, 1876. jan. 19.

(Férfi-estély.)

N.-enyedi polgári olvasó-egyletünk érezvén, hogy könyvtárát a jelen nyomasztó anyagi viszonyok között is gyarapitania elengedhetlen kötelme, Pap Gyula egyleti tag inditványára elhatározta, hogy a jelen évi farsang folytán — könyvtára gyarapitására — az évenként tartatni szokott bál helyett egy férfiestélyt rendez.

Ezen estély folyó évi jan. 9-én a városháza termében meg is lett tartva, várakozásunkat felülmuló szép sikerrel. Ugyanis részt vett abban városunk mindenrendü polgársága és a vidékről több érdemes ügybarát, oly szép számmal, hogy a terem nem volt képes mind befogadni a résztvenni akarókat. Az estélyt fűszerezte a tüzoltó-egylet zenekarának igen sikeres közremüködése, a szebbnél-szebb felköszöntések hosszu sora; jellemzé a szép egyetértés és emelkedett barátságos hangulat, mely az egész társaságot áthatotta.

Ezen szépen sikerült estélyt étel és italnemüek ajándékozása által létesitették: Báró Kemény István, Sándor Elek, Csató János, Szilágyi Farkas, Vajna Ádám, Pap Gyula, Pap Gyuláné, Vajna István, Török Bertalan, Benkő Márton, Sáska Sándor, Erős István, Veres Gábor, Sebesi Ádám, id. Veres Miklós, Kovács Gyula erdész, Málnási Lajos, Málnási Károly, Sándor Miklós, id. Vinkler János, Veres Kálmán, Luka György, Fodor Miklós, ifj. Kiss Károly, Incze Sámuel, Benda János, Vint Alajos, Horváth Ferencz, Kiss Zsigmond, Györfi Gábor, ifj. Veres Miklós, Tőkés Imre, Fekete Ferencz, Barta János, Király Albert, Kerekes Károly, Vágó Ferencz, Gréth Gyula, Seprényi János, Vekszler Salamon, Luka Albert, Eszéki Sámuel, Dán József, Finta János, Fehértói Mihály, Barta Ferencz, Gréf János, Mezei Károly, Bécsi Ferencz, Mártonfi János, Nagy Károly, Domokos József, Domokos Károly, Czirner Nándor, Straub János, Laszkaráti Kristóf. Bodó Ferencz, Trombitás János, Balázs József és Heszter István.

A belépti dij 1 frtban lévén megállapitva, a résztvevők száma megközelitette a 300-at. Felüladakoztak; Br. Kemény István 10 frt, dr. Csávási Gyula 6 frt, Balog János Benyőről 5 frt, id. Zeyk Károly 4 frt, Scheidel József 4 frt, Horváth Ferencz, Müller Mihály, id. Gáspár János, ifj. Gáspár János, Orbán Lajos, Biró Miklós, Fájler Farkas, Dimai Albert, Boér Áron, László József, Bogdán Lajos, br. Splényi Henrich, Pávai V. Elek, Bugán András, Czirner József 1—1 frtot, Dimár Károly 3 és Bedőházi János 1 drb 7 kötetből álló munkát ajándékoztak.

Összes bevétel tett 352 forint 72 krt, ebből 150 forint 8 krajczár kiadást levonva, marad a czél javára tiszta bevét 202 forint 64 kr.

Egyletünk midőn ezen üdvös czél javára rendezett estély ily szép eredményét a n. érdemü közönség tudomására hozza, egyszersmind elengedhetetlen kedves kötelmének ismeri az áldozatot hozott résztvevők irányában leghálásabb köszönetét nyilvánitani s kiváló elismerését fejezni ki a „Victoria" biztositó társaság iránt, mely ugyane czélra 50 frtot adományozni sziveskedett.

A n.-enyedi polg. olv.-egylet választmánya megbizásából.

Málnási Károly,
egyl. jegyző.

Déván, 1876. jan. 18.

(Casinói közgyülés.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Csak most volt emlités becses lapjában Déva belügyeiről és ime ujból tért kell kérnem számára, mert meg vagyok győződve, az egész nagy közönség érdeklődésével találkozik, már csak a geographiai helyzetnél fogva is, minden olyan mozgalom, mely a közmivelődést s a társadalmi kötelékek szorosabbra füzését van hivatva itt közöttünk biztositni. Ilyen intézménye Dévának a casino, mely nemcsak a hazai irodalom nagymérvü pártolása s a nemzeti érzület folytonos erősitése által szerzett itt érdemeket, hanem azon kivételes szerencsében is részesül, hogy saját diszes lakással is dicsekedhetik.

Ritka idegen fordul meg Déván a nélkül, hogy kedves meglepetését ki ne fejezze ez örvendetes jelenség felett s ha méltó elismerésre buzdulnak látogatóink az egylet első alapitói ilyetén nemes áldozatkészségének nyilvánulásai fölött, mennyivel több okunk van nekünk hálás elismeréssel emlékezni meg azokról, kik mindjárt a Széchenyi által meginditott mozgalom kezdetén, versenyző készséggel hordták össze adományaikat, hogy azokból itt a müvelt társas-életnek, ne is szerény kunyhó, de valóságos palota emeltessék. E lelkes hazafiak közül többeket van szerencsénk még soraink közt tisztelni, csak jól ismert szerénységük tart vissza, hogy már ez alkalommal névszerint fel ne soroljam őket, mert ámbár, mikor a negyvenes évek folyama alatt emelt épület megujitva, ujból butorozva lett az egylet összes tagjainak gyülésén bemutatva, valóban lehetetlenség vala mindnyájunk közös hangulatát nem jelezni legalább, a történész tollára bizva ez áldásos intézmény teljes hatásának s az arra befolyt egyének érdemének teljes szakszerü méltatását.

A közgyülés különben szokatlan nagy részvét mellett folyt le s mindvégig emelkedett hangulatban tartotta tagjait. F. hó 16-án d. u. négy órakor vette kezdetét Szereday Ignácz korelnöklete alatt, hol a volt tisztikar beszámolásán s az egylet évi müködésének megbirálására hivatott bizottságok kiküldésén kivül, az uj igazgatóság megalkotása képezte a főtárgyat.

Elnök Pogány György főispán ur ő méltósága, kinek ismert tevékenységétől, valamint egyéb humanistikus intézményeink, ugy a casino is szépet remélhet. Igazgatók Bodola János és László Ignácz, épittető Rigó Gyula, pénztárnok Kenderey Farkas, ügyvéd Dobai Károly, gazda Várady Elek, jegyző Szőllősy Lajos. Választmányi tagok: Szereday Ignácz, Réthy Lajos, Bartha Lajos, Sándor Miklós, Gyárfás Ferencz, Lázár György, dr. Petkó Lázár, Kis Albert, Kassay Farkas Dániel őrnagy, Réke Károly, Balia Ignácz, Téglás Gábor.

Főispán urnak, mint az egylet ujonnan választott elnökének, a következő napi folytatólagos gyülésre leendő meghivásával Bartha Lajos ev. ref. esperes elnöklete alatt, egy bizottság lett megbizva s csakugyan a f. január 17-iki gyülés már ő mltsga vezetése alatt folytattatott tovább. Főispán ur, mint minden alkalommal, ugy most is egy eszmegazdag, szép formáju beszédben üdvözölte a gyülés tagjait, különösen hangsulyozva, hogy a hivatásával járó kötelességeket nem csak felfogta, de teljesitni is kivánja, mit csak ugy tehet ohajtása szerinti teljességben, ha a gyülés tagjai egyetemleg és külön-külön is készségesen támogatják őt minden, az egylet előmenetelére, a társadalom fejlesztésére irányuló törekvéseiben. Miután pedig a casino szó (monte casino nevü szt. Benedekrendü ápolóház, hol kezdetben testi betegeket ápoltak, később szórakozást kerestek) már magában tanusitja, hogy a szellemi üdülés szükségérzete vezette együvé az első kezdeményezőket: ohajtja hogy az egyesület körén belől is mennél teljesebb számmal feltalálják városunk mivelt polgárai közül a nemes szórakozás örömeit. A lelkes éljenzésekkel fogadott beszéd után a szétküldött szakbizottságok jelentései kerültek sorba.

A nagy gonddal, sőt helylyel-közzel aprólékosságig terjedő szőrszálhasogatással készült jelentések némelyike huzamos ideig foglalkoztatá a közgyülés tagjait. A pénztárvizsgáló bizottság indittatva érezte magát az alapul adott iratok elégtelensége miatt javasl[...] hozni, hogy a betegség által távol tartott pénztárnoknak felüdülése után, a választmány [...]telessége leszen a pénztár felülvizsgálatát [...]közölni.

A jegyzőkönyv-vizsgáló b[iz]ottság fáradságot vett magának az egyes [...]gok buzgóságát összehasonlitó táblázatban f[...]nutatni, miből nem egy mulatságos jelenet fej[lődö]tt ki.

A könyvtárvizsgáló-bizott[sá]g jelentésénél örvendetes tudomást szereztek a [kö]zgyülés tagjai a felől, hogy jelenleg 996 kötet [...]könyv birtokában áll egyletünk.

A lefolyt évben eszközölt javitások diszitésével megbizott küldöttség, [...]yes technikai fogyatkozások leszámitásával, m[...]sékeltnek találta a költségeket s miután tu[do]mására jutott, hogy báró Nopcsa Elek igazgat[ó] sajátjából is tetemes áldozattal segité elé az [é]pitést: jegyzőkönyvi elismerést hozott java[sl]atba nevezett igazgató részére, mit a gyülés [tel]jes készséggel megszavazott.

Egyes folyó ügyek mellett meg kell emlékeznem azon kegyeletes inditv[á]nyról, a mely Barcsay László volt egyleti eln[ök] hosszas kitartó müködéseért a közgyülés j[e]gyzőkönyvi háláját és köszönetét kivánta tolm[á]csolni. Mondanom sem kell, hogy ez indi[tv]ány tétele a legélénkebb viszhangra talált m[in]denkinél.

Végül elnöklő főispán ur [n]agy örömét fejezte ki még egyszer a felett, [h]ogy itt nemcsak egy virágzó, szép missioval [b]iró egylet élére helyezte a közbiz alom, hane[m] olyan egylet vezetését veheti át, a mely [s]aját lakházzal bir, ohajtja, hogy isten sok il[y] lelkes áldozatkész hazafit adjon mindig Hunyadmegyének s a kik ez egylet megteremtői [v]oltak, azokat jutalmazza hoszu boldog élettel. E lelkes szavak méltó zárkövét képezték az [em]elkedett hangulatba lefolyt gyülésnek s remén[y]éget nyujtanak az iránt is, hogy Pogány Gy[ör]gy főispánunk ismert tapintata, a pártok elle[nt]éteit kiegyeztetni képes rokonszenves egyéni[sé]ge több más humanisticus intézményeiknek [ú]j lendületet ad s Déva fejledező culturtelepei [me]llé maholnap itt és a megye többi pontjain [m]ég több más hasonszerüeket varázsol.

A „KELET" magántávirata.

Feladatott Budapesten január 21. [1]0. ó. 50. p. d. e.
Érkezett, január 21. 2. ó. 10 p. d. e.

A képviselőház tegnap röviden elintézve a kölcsöntörvényt, [fo]lytatta a közigazgatási javaslat tárgya[l]ását; a vita érdektelen volt; ma folyta[tj]ák s talán be is fejezik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 21. 1876.

— **A honvédségnek** tegnap érdekes ünnepélye volt: a tiszti ka[r]ban bemutatva az uj kerületi parancsnok Ghyczy Béla ezredes urnak. Graef Ede altábornagy szállásán gyültek össze s vezetése [al]att Ghyczy Béla ezredes ur lakásán által[a] történt meg a bemutatás, következő beszéddel:

„Én vállaltam magamra [a] VI. honvédkerületi tiszti kart, ezredes ur[na]k bemutatnom s egyszersmind kinyilvánitano[m], miszerint ezen kerületi tiszti karban képesség, [j]óakarat, szorgalom és törekvés nem hiányz[ik], s biztosithatom ezredes urat: hogy oly t[is]zti kart vesz át, mely minden tekintetben [el]ismerést érdemel s azon meggyőződésben va[gy]ok, hogy ezredes ur bölcs vezetése alatt a [ki]kély még magasabb pontja fog éleretni in[té]zményünk részéről."

Ghyczy Béla ezredes [sz]ivélyesen megköszönte az altábornagy ur [sz]ékenységét s körülbelől következő szavakat [i]ntézett a tiszti karhoz:

„Király ő felsége parancs[á]ból ide jövén, egyfelől könnyü, másfelől igen nehéz feladat vár reám. Könnyü, mivel altáb[or]nagy ur kezeiből a legkitünőbben vezetett [és] a legfelsőbb körökben is elismerést nyert ti[sz]ti kart veszek át — nehéz: mivel a parancsn[o]kságot oly férfiu után kell megkisértenem [b]etölteni, minő altábornagy ur.

Kinyilvánitom: miszerint [g]ondoskodni fogok a tiszti kar érdekében leh[et]ő könnyitésekről s másfelől hivatalos hatalm[am]nat oda irányzandom: hogy a szolgálat s int[é]zményünk érdeke csorbát ne szenvedjen.

Két főczél lebeg szemeim előtt, egyik: hogy miután a honvédség a II[-i]k harczvonalból az I-sőbe lőn áthelyezve, [h]a müködjünk, hogy e jó véleménynek teljes[e]n megfelelhessünk, másodszor a szellem. [É]n népszerüség hajhászó nem vagyok, de jól f[o]g esni, ha önök baráti bizalommal közelednek [hoz]zám s a bajtársi szellemet köztünk a leg[m]agasabb fokra emelendik."

Ezekután az ezredes ur elbucsuzott az altábornagy urtól, örömét fej[e]zvén ki, hogy távozása által nagyobb tért n[y]erend az intézmény érdekében müködni.

— **Tamássy József** h[ar]madik vendégfellépte tegnapelőtt a „Rokkat huszár"-ban

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ismét ;észen telt ház előtt folyt le, a mi a legjobbn bizonyitja, hogy a kolozsvári szinházlátogató közönségnek a népszinmű és Tamássy egyaránt kedvenczei. A „Rokkant huszár" szó legszorosabb értelmében, nem népszinmű ugyan; de a népies elem, nem épen utolsó helyet jelöl ki e darab számára a népszinművek sorában. Ha pedig — mint ezuttal történt — a czimszerep egy Tamássy kezében van: akkor épen csak ugy szólhatunk a darabról, mint népszinműről, annyira dominálja e alak az egészet. Gyuri közhuszár különben is vendégünk legjobb alkotásai közé látszik tartozni. Medgyaszai Ilka asszony Marcsában igen kedves, élethű, mesterkéletlen alakot mutatott be; s ezzel, valamint csinos, itt-ott igen szépen nuançirozott és érzésteli dalaival méltóan osztozkodott a vendégművészszel az est dicsőségében. Igazán sajnáljuk — hanem ugyan már bevégzett tény, hogy t. i. Medgyasszai I. asszony megválik az intézettől, melyre nézt pedig ő egyike a legerősebb „vonzó erőknek." Különösen pedig a népszinmű és népdal terén egy év óta tett meglepő haladása már igen használható, sőt szükséges tényezővé tették őt szinházunk előadásaiban, kit aligha sikerülend egészen nélkülözhetővé tenni, még az opera ette megszüntetése esetében is, minek utána az opera körében könnyebb partiekban is (p. . „Hunyadi László"-ban Mátyás, „Normában Adalgiza, „Nabucco"-ban stb.) az intézet igényeinek teljesen megfelelő helyet foglaltés foglalhatna el jövőre is. A „Rokkant huszár többi szerepvivői közül még Szentgyörgyit kell kiemelnünk, kinek gr. Vámházi egyik igen jó szerepe; továbbá Kassait, a ki a kisró kicsi kis szerepéből is annyit tud csinál; végre Szacsvait (Lajos) és Hetényit (Fereiz). A két gyámleány (Laura és Etel) szerepit — egyiket a „bizonyos akadály" miatt nem játszható Kutassy Janka helyett Szőlősi Hermin játszta — illetékesb kezekbe is lehtne adni.

— **A szinlap** tegnap (csütörtökön) kétszer i áprilist járatott az emiatt meglehetősen boszankodó közönséggel, a minek azonban az igazgatóság legkevésbbé sem volt oka. Már t. i. az április-járásnak. A tegnapra kitűzött „Tell Vilmos"-t, Rossini-nak ezt az oly régen nem hallott s olyan várva várt szép dalművét ugyanis Traversz ur és Szabó Antonia k. a. hirtelni berekedése miatt el kellett tegnapról napoli. Erre aztán kárpótlást igért ugyan a szinlap, Tamássy ur föllépétét jelezvén a „Strike"-ban; de az este szinházba siető közönséget ura egy kis boszantó csalódás fogadta a bemenetnél és pénztárnál, hol egy lakonikus rövidségü enunciatio azt jelentette hogy: Tamássy helyett közbejött akadály miatt Vidor fogja hetyke Kovács Jenőt játszani. Ez a második csalódás azonban csak némelyekre volt boszantó. S igazuk volt mind azoknak, a kik e miatt nem hagyták oda az előadást. Mert Vidor üde hangja érzésteljes, szép népdalaiban mindenesetre nagyobb kárpótlást lehetett szerezni, mint otthon elásitni az estét. S Vidor Kovács Jenője ha nem is állja ki t. vendégünk egyénileg eredeti játékával bizonyos irányban a versenyt, de más irányban meg a mi Vidorunk szintén talpraesett, jellemző, gondos játéka különösen pedig szép hangja s dalai méltó joggal inkasszáltak azt a több izben meg-megújuló tapsot, mely a mai estén több népdalát követte. Kivülhagyott voltak még: Medgyasszai Ilka takaros özvegy korcsmárosnéja, a tüzről pattant Szikráné, szintén kedves dalaival; Mátrai kitűnő alakitása az iákos takácsban; Boér Emma Ágnese és Philiovitsné Eszterje; Szentgyörgyi István bácsija Kassai Anselme és Hetényi Friedrichje: mindgondos, sikerült alakitások, melyek együttvéve is egyikévé tették a „Strike"-ot a jobb előadásoknak. Csak annak az illetőnek, a ki a gyárost játszta, mondhatta volna meg a rendező, hogy ne kiabáljon ugy, mintha a közönség mind csapa siketekből állana, valamit hogy átalában figyelmeztetni lehetne azt az urat, valahányszor vagyegy kis szerencsékét adnak neki. hogy moderálja egy kissé máskülönben sem valami melodicus, organumát.

— **A helyi jótékony nőegylet** január 22-ikén rendezendő álarczos báljában tartandó kisorsolásra még adakoztak: Zeyk Józsefné 5 személyre kávékészlet; br. Bánffy Dánielné compotos-tál üvegből. A később bejövendő adakozások csak utólagosan fognak tudtul adatni.

— **A korcsolya-egylet** választmányának és a rendőrségnek figyelmét felhivja a jégpálya körül ólálkodó kolduló gyerekekre, a kik a jégpályáról távozókat tolakodó rimánkodásaikkal addig boszantják, mig az illetők pár krajczárral meg nem váltják magukat a alkalmatlan kiérettől. E visszaélést vagy az egylet szolgái, vagy rendőri közeg által megátolni, a közönség nyugalma érdekében felette kivánatos.

— **A helyi szivargyárban** — mint halljuk — egy női munkásnak a gépegyik karát elsodorta. A nő jelenleg a kórházban van gyógykezelés alatt.

— **Beérkezett** szerkesztőségünkhöz: Földrajzi előismeretek, összekötve rövid „Szülőföldismével" és „Magyarország földrajzával" Az elemi iskolák II. és III osztálya számára irta Kórösy Antal. Debreczen, kiadja ifj. Csáthy Károly. Ára kötve 40 kr o. é.

— **A kolozsvári** pinczér betegápoló-, temetkező- és segélyzőegylet 1876. január hó 11-én tartott évi rendes közgyülésén a lemondott pénztárnok és választmány helyében a következő tagok lettek megválasztva, pénztárnoknak közfelkiáltással ujból Hugel József. Tiz rendes és három pót választmányi tagnak Bayer Vincze, Fleischman Ede, Toth Péter, Valter Károly, Benkő Ferencz, Plihál György, Léner Zsigmond, Bergner Gusztáv, Róth József, Molnár János, Nagy Gábor, Székely János, Sauer József és Nagy Ferencz, Jegyzőnek Gyulafy Gyula. Mi is az illetők tudomásvétele tekintetéből nyilvánosságra hozatik. Az elnökség.

— **A zeneconservatorium** t. cz. működő tagjait tisztelettel felkérem, hogy a holnap délután 6 órakor tartandó próbára minél teljesebb számban megjelenni sziveskedjenek. Próbáltatni fog: „Guttenberg-nyitány" Fuchstól és „Octett" Hummeltól. Kolozsvártt, január 20-án, 1876. Jakoby Jakab, zeneigazgató.

— **Az „egyetemi kör"** f. hó 23-án vasárnap önképzőköri gyülést tart, melyre a kör tagjain kivül a nagy közönséget is tisztelettel meghivja. Tárgyai. I. Értesités Kolozsvár város földrajzi hosszának meghatározásairól. Roediger Lajostól, II. Nőkről a — férfiaknak, (tanulmány folytatás) irta: Aigner Ferencz; felolvassa: a titkár. III. Czakó József birálata Petrán József tréfás életképére. Kolozsvártt 1876. január 21-én Hankó Vilmos, elnök. Sándor Kálmán, titkár.

— **Királynénk beteg anyja** kórágyánál együtt vannak aggódó gyermekei és legközelebbi rokonai. Ott van Trani gróf is, a volt-nápolyi király fivére, nejével: Matilddal, a beteg herczegasszony negyedik leányával, kik Baden-Badenből siettek Münchenbe s a „Bajor udvar"-nál szállottak meg, a hol lakik királynénk is. Thurn-Taxis herczegné (a herczegnő legidősb leánya) Regensburgból érkezett Münchenbe. Királynénkat megérkezése után azonnal meglátogatták a bajor anyakirályné, Lajos herceg és neje, Luitpold s Arnulf herczegek, de nem találták otthon, mert Ő Felsége azonnal édes anyjához sietett s mellette tölté az egész napot. A királyné bevárja a kór fordulatát s ha a betegség roszabbá válik, akkor Ferencz József Ő Felsége is Münchenbe utazik.

— **Székelyudvarhelyről** vett értesités szerint e hó 13-án egy idegen ember bement a ref. collegiumba s egyik szobában senkit sem találván, nagymennyiségü ruhát összeszedett, de azzal be nem érve, más szobába is elment szerencsét próbálni. Ez alatt hazatért a megkárositott juratus és fájdalmasan tapasztalta, hogy meg van lopva. A rendőrséghez fut, jelentést tesz, maga pedig megindúl az ország utján, a szomszéd falu határán szerencsésen utoléri a szökevényt. A vallatás rendén, bárha mind más neveket adott fel, kiderült, hogy neve Kis Károly, ki ezelőtt 14 évvel végzett ugyanezen collegiumban. Találtak nála a többi között 3 darab ministerialis betöltetlen utlevelet és különböző pénzeket. Most ugyanazon biró előtt áll, ki őt ezelőtt pár évvel Abrudbányán három évi börtönre itélte.

— **Az előbbi** hirrel kapcsolatban arról értesülünk, hogy ugyancsak 13-án estve 8 órakor Bató Julia nevü 16 éves hajadon petroleumtól meggyulva az utczára futott segélyt kiáltandó; mielőtt azonban segély érkezett volna, az ártatlan hajadon porrá égve halva feküdt.

— **Felvilágositás.** Lapunk egyik közelebbi számának „Belföld" czimü rovatában közlők azon hirt, hogy a sz.-udvarhelyi Ugron-Daróczy-ultramontán-szélbal-szabadelvü párt elnökének Bód Károly tanár választatott meg. Ugyancsak az emlitett rovatban fennebb rendes levelezőnk kijelenti, hogy Bod ur ez elnökségről később lemondott. Bod tanár urtól magától pedig szintén nyilatkozatot vettünk, melyből közöljük a következő sorokat: „Igaz, hogy 1875. deczember 31-én a szabadelvü kör elnökéül megválasztattam, de tény az is, hogy folyó hó 16-án bejelentettem lemondásomat s ennek folytán ma már a körnek más elnöke van. Kelt Sz.-Udvarhelytt, 1876. jan. 17. Bod Károly, ev. ref. cellégiumi tanár.

— **A keleti** vaspálya kérdésében, az utóbbi napokban oly nagy élénkséggel és kitartással folytatott alkudozások, — mint a „P. C." irja — tényleges eredményre vezettek. A kormány a vételárba felajánlott titresekért az aranyértéket jóváhagyta, s a keleti vaspálya igazg. tanácsa az adómentességtől elállott. Ez eredmény azonban csak ismételt pourparlers-ek után éretett el. A föntebbieket mint a kormány ultimátumát, az igazgatótanács részéről a Széll Kálmán pénzügyminiszterrel folytatott alkudozások vitelével utóbb megbizott dr. Herz Vilmos nyujtotta át. Az igazgató tanács bővebb tárgyalás után a kormány propositióját, 2.5 %-kos államkötvényeket 100 frttal arany titresekben 3 részvényenkint, véglegesen elfogadta, és a szerződésnek az igazgató tanács nevében aláirására következő igazgató tanácsosokat küldte ki: elnök: b. Vay, gr. Dziendsicki és dr. Herz Vilmos. A szerződés aláirása már holnap megtörténik.

— **A Thury György** málnási birtokoson elkövetett orgyilkosság. Thury György málnási birtokos — 14-ről 15-re viradólag, hálószobájában meggyilkoltatott. 14-én este Thury Kézdi-Vásárhelyről, hol a halálát okozó perben tárgyaláson volt — hazament és hálószobájában lefeküdt. Családja a többi szobákban volt összegyülve s beszélgetéssel töltötték az időt 10—11 óráig, mikor lefeküdtek. Velök egy szobában aludtak a cselédek is. Reggel neje felébredvén, hallotta Thury horkolását — de semmit se gyanitván, figyelmeztette a szolgálókat, hogy halkan járjanak, férjét ne költsék fel. Reggel 7—8 órakor feltünt Thury nejének, hogy még mind alszik — benézett hálószobájába de gyanusat nem vevén észre — távozott. Később ismét benézett férjéhez s ágyához ment s az ágypárnát fölemelte s akkor látta, hogy Thury vérében fekszik. A megölt családja Botos Zsigmond málnási lakósra gyanakodik, ki azon este 10 és 12 órakor a konyhában járt — és Kocsis Pistára, ki néhainak azt mondotta, hogy bőréből rostát csinál. Botos Zsigmond, Orod Pista, Kocsis Pista és Kocsis Mihály, mint kikre e bűntény elkövetésének gyanuja esik, befogattak — kihallgattattak, de tagadnak mindent. E gyilkosság lázas ingerültségben és rémületben tartja Háromszéket. Rendezett államban hajmeresztő e gyilkolás. Mi a halál-büntetés pátolói nem vagyunk, de ily eseteknél, ily gazemberekkel szemben, kik előtt a személy-biztonság a legtávolabbról sem szent — jogosultnak tartjuk azt.

— **Szászvárosról** irják nekünk: Addig kérelmeztek szászváros rendőrei a városi communitásnál fizetésük megjavitása végett, hogy négy évi fáradságok után megnyerték fáradságok nem érdemlett jutalmát. A fizetés javitásával mi városiak is nyertünk, nyertük pl. azt, hogy több figyelmet forditnak Szászváros utczáira a tisztaságra, különösön a piacz soron és a piaczczal összeköttetésben levő utczákra leginkább pedig az ugynevezett Viz utczájára, mely nevezett utczának épen közepén nemcsak udvarokról kihordott hórakások, hanem a gané dombok is 4—5 lábnyi magosra emelkednek. Maholnap bekövetkezik Szászvároson is, a mi a közmondás szerint bekövetkezett, Toidán, hogy az ez előtt 8 évvel ki követett utczát megint kikell kövezni, mivel annyira elnyomta a reá gyült félsinges sár. Az ugynevezett papok utczája jön maholnap revisio alá, a melyen a szegény papok nyár közepén, akkor a midőn a föld egyebütt viz után szomjazik, sár papucscsal kéntelenek az ur igéje hirdetése végett a templomig elmenni, dicséret és dicsőség a szászvárosi lelkes buzgó rendőrségnek. Egy szászvárosi.

— **A sz.udvarhelyi** ev. ref. collégium tanuló ifjusága február 5-én az ifjusági olvasó-egylet javára tánczvigalmat rendez, hol a háziasszony Sebesi Ákosné ő nagysága lesz. A collégiumi ifjuság bálja eddig leglátogatottabb szokott lenni s reméljük, hogy az illetők mindent elkövetnek a végre, hogy hely ét most is megállja.

— **Tüzvész.** Mező-Szt.-György községben f. hó 15-én este 10 és 11 óra között odavaló birtokos, Simon Mihály ur lóólja, kocsisa hanyagságából belülről meggyuladt s minthogy az épület rakófából volt épitve, földig leégett, 11 drb ló közül egyet sem lehetett megmenteni, mivel a tüzet későn vették észre. A kár mintegy 3000 frtra megy, az épület nem volt biztositva.

— **Rejtélyes** eset. Érsekujvárról irják a „P. N."-nak: Folyó hó 12-én este a 10 órakor Budapestről megérkezni szokott vegyes vonattal két nő érkezett és szállott le az érsekujvári indóháznál, az egyik urnő, a másik cselédféle szerepben tüntek fel, hozván magukkal egy fehérnemübe becsavart hosszukás csomagot. E két nő az indóháztól a városba vezető uton gyalog haladott és mintegy ötszáz lépésnyire a pályaudvartól az utnak jobb oldalán és közvetlen a gyalogut mellett lévő bokrok közé rejtették el a kézben hozott csomagot és ők a város felé haladtak. A véletlen ugy akarta, hogy egy-két munkás ember a két nőt szemmel tartván, az elrejtett csomagot észrevették — azt fel is fogták — és nagy ijedelmükre, abban egy szép vonásu megfojtott fiu-gyermek testét találták. E nem reméit lelet, a két nőnek letartóztatását vonta maga után, kik is később a rendőrségnek, és innen a kir. járásbiróságnak adattak át. Az előnyomozás folyton tart.

— **A Duna** vizállása foglalkoztatja folyvást a fővárost. A vizparton nagy csoportok járkálnak s érdeklődve tudakozódnak: „menynyit nőtt a viz tegnap óta?" „Fenyeget-e a veszedelem?" A kérdezettek csóválgatják fejüket, mint ha azt akarnák kifejezni: van is, nincs is. A vámház előtt zakatoló gőzszivattyu azonban kissé mégis zajosabban működik, hogysem egészen nyugodt lehetne mindenki. A viz tegnap tizenöt foknyira emelkedett, ostromolva a csatornákat, melyből a vizet szivattyu meriti ki, mert most még bir vele. Az látszik, hogy mindenütt ébren vannak s igyekeznek gátot vetni a bajnak. A Dunát egészen jég és hó boritja s a fölemelt jégburkolat a rakpart alsó lépcsőzetéből most még négy vagy öt fokot enged látni.

— **Hymen.** Szőkefalvi birtokos Utczás Sámuel mult szombaton tartá meg esküvőjét, a széles körben ismert vándor tanár, Fekete Pál bájos leányával Annával; áldást kivánunk a szent frigyre.

— **Az „Apollo" czimü** zeneműfolyóirat ötödik kötete legujabban megjelent első számának tartalma: 1) Valse Magurányi Józseftől, 2) I. Fonó dal. II. Virágos réten. Salon darabok Wachtel Aureltól. 3) Báli emlékek, keringő Nagy Bélától. 4) Két kedvelt népdal, „A falu roszából": I. Szerettelek én sokáig. II. Fogadásom tiltja szeretni. Zongorára átirta id. Ábrányi Kornél. A boritékon Előfizetési felhivás. — A zene történelme Kapi Gyulától. — Vegyes. Előfizetési ár egész évre **6** frt. félévre **3** frt. A jelen szám **1** frtér külön is megszerezhető. Az előfizetés vidéken legczélszerüebben a postahivataloknál postautalványozás utján eszközölhető, Budán, az „Apollo" kiadóhivatalában iskola utcza 681. sz. a. Az eddig megjelent kötetek leszállitott áron megszerezhetők; és pedig egy kötet leszállitott ára 5 frt, bármely két kötet ára 9 frt, három kötet ára 12 frt. mind a négy kötet ára 15 frt.

— **Szinházi harcz Chinában.** A cantoni „Ostkov" szinház egy kitünő tagot birt Szuntsoksien szinész személyében, kinek fellépte alkalmával a ház mindig megtelt. Ezt megirigyelte az ottani második szinház igazgatósága, s mindent elkövetett, hogy Szuntsoksien urat a maga társulata részére nyerje meg, a mi végre sikerült is. Az „Ostkov" szinház látogatói erre oly dühbe jöttek, hogy előadás alatt berontottak a másik szinház szinpadjára, s a szereplőket ledobálták a földszintre, köztük Szuntsoksien urat is, a közönséget pedig kikergették a szinházból. Óhajtjuk, hogy a nemzeti és népszinház közönsége ne vegyen példát belőle.

— **Apró hirek.** Az alföld-fiumei vonalon mult szombaton a mozdony agyongázolt egy parasztot. Alsó-Ausztriában a Magyarországba költözött Bäuerle erlai jószágát Gizela főherczegnő számára megvették. Párisban gr. Potocki Miczelav meghalt 77 éves korában, gazdag lengyel volt, félmillio évi jövedelemme s néhány év óta számos európai társulatnál biztositotta magát, vagy három millio frt dij-illetéket fizetve be. Barnay Lajost, a pesti származásu német szinművészt, a berlini udv. szinházhoz szándékoznak szerződtetni. Marseilleben a Gambetta tiszteletére tervezett lakomát a katonai hatóság betiltotta.

NEMZETI SZINHÁZ

Bérlet 96-ik szám

Kolozsvártt, szombat, jan. 22-én 1876.

uj betanulással

először:

Tell Vilmos.

Nagy opera 4 felvonásban Rossinitól. Szövegét magyarra forditotta: Nádaskay.

Kezdete 7 órakor. Vége 9 után.

KÖZGAZDASÁG.

Az ujabban felmerült borkérdések megoldásához.

(Vége)

A füzetke irója ezek után bőven fejtegeti a fennebbi kérdést s munkája végén áttér azon uj eszközökre, melyek által bor-kereskedésünket emelhetnők. Arra ugymond, hogy magunknak jövedelmező borkereskedést biztositsunk, nem elég annak elvi elismerése, hogy ehez csak ugy juthatunk, ha elegendő cabinet, I-és II-od rendü állandó minőségü boraink lesznek, hanem ahoz kell még

2-or, hogy az okszerü borkészités és kezelés mestersége magyar boros gazdáink átalános birtokává váljék, a mi az én tapasztalásaim szerint a lehetetlenségek közé épen nem tartozik; mert a ki a must és bor főalkatrészeit meghatározni tudja s ennélfogva nemcsak a czukor- és savmérő használatához ért, hanem Salerom módja szerint a bor szesz-tartalmát is megtudja határozni, az tökéletesen képessé vált arra, hogy a must és bor főbb alkatrészeiben öntudattal azon módositásokat hozza létre, mik arra megkivántatnak, miszerint belőle a fentebb felsorolt három exportképes kathegoriaknak megfelelő bor váljék: ezt pedig ép eszü és jó akarattal biró ember megtanulhatja nehányszori látásra.

Ennélfogva szükségesnek tartom, hogy dr. Perlaky Mihálynak a gyakorlati borászatot tárgyaló kézikönyve, mint a magas kormány által méltán dijazott pályamű, a praeparándiakban és a megnőttek oktatására szolgáló bármi nemü gyakorlati iskolákban rendes oktatási vezérfonalul használtassék, miszerint minden bortermő falu néptanitójában egyszersmind az okszerü borászat oktatóját is biztositsa. Szükségesnek tartom továbbá, hogy az ily tanintézetek rendes taneszközei sorába a klosterneuburgi czukormérő, a Mollenkopf-féle savmérő, a hozzá tartozandó kémszerekkel, és a Saleron-féle szesz-kimutató készülék is felvétessék: de elvégre szükségesnek tartom még azt is, hogy a magyar kormány arra módot nyujtson, miszerint minden bortermő község magát a fentebbi eszközökkel elláthassa, sőt arra egyenest köteleztessék, hogy magyarázatokat adhasson a néptanitó; hogy pedig ez erre képesitve is legyen, rendeztessenek a szőlőérés kezdetével több helyen évenkint 10 napig tartó póttanfolyamok, melyekben részt venni kötelesek legyenek a szőlőmiveléssel foglalkozó borvidékek összes néptanitói, hogy a czukor- és savmérő, valamint a Saleron készülékének használatát tökéletesen eltulajdonithassák. De arra, hogy borkereskedésünk virágzóvá alakuljon, az exportra alkalmas borkészleteken s az okszerü borkezelésen kivül kivántatik még:

3-or hogy a nemzetközi borvásár eszméjét alulról-felülről, a lehető legnagyobb erélylyel támogassuk, s annak nemcsak életbeléptetését előmozditsuk, hanem a termesztők részéről lelkiismeretes s solid eljárás által annak majdan nagyszerü jövendőjét biztositsuk: de a nemzetközi borvásáron kivül szükségünk van arra:

hogy elég ügyes, szemes, az illető nyelvekben jártas utazóink (Commis voyageurs) legyenek, kiknek feladata az, hogy borainkat a külföldi piaczokon megismertessék, s a kereskedési összeköttetéseknek az utat kiegyengessék, mire azonban csak akkor lesz biztos kilátásunk, ha egyszer itthon a fentebb kiemelt három rendü borokból nagyobb készletek fognak rendelkezésünkre állani. De ha a magyar-borkereskedés megalapitására megkivánt fentebbi pontok mindegyike megoldását már elérte volna is, mégsem várhatunk még virágzó borkereskedést Magyarországon mindaddig, mig

4-er, boraink kiviteli vámja tetemesen le nem fog szállittatni. — Égető közóhaj, mely beteljesülését s a szorongatott ország kormányának atyáskodását méltán reményli s várja. Magyarország geographiai fekvése épen nem kedvez borkereskedésünk kifejlődésének, mert nemcsak hogy távol esünk a tengerparttól, hanem balsorsunk e tekintetben az által is nehezedik reánk, hogy szomszédaink egyike vallásának hatalmától fogva borainknak vásárt nem adhat, a másika pedig elszegényedése miatt azoknak hasznát sem veheti.

A nálunknál boldogabb Francziaország nem kénytelen ily nehézségekkel megküzdeni, déli és nyugoti borvidékeinek határait egyenesen a tenger mossa, s előtte terül el az olcsó vizi ut a világ bármely részéhez; de a Rajna mellékének sincs oka a panaszra, mert azon folyójuk partján terem a bor mely észak felé tartván, oly vidékeket szel át, melyek többé a bortermésre nem alkalmasak, oly tengerbe ömlik be, mely a századok óta a világkereskedés egyik központját képezi.

Igaz, hogy a Duna reánk nézve most is roppant jelentőséggel bir, s hogy a jövendőben folyton növekedni fog, de sok viz fog még lefolyni addig, mig a kelet borkereskedésünkre nézve ismét fontossággal birand.

S ennélfogva ha van bortermő ország, mely borai értékesitésében a nehézségek s akadályok számtalanságával kénytelen megküzdeni akkor Magyarország az; de mivel e sorok kezdetén azon nézetemnek adtam kifejezést, hogy a nehézségek s akadályok csak rugónak tekintendők, mik arra valók, miszerint nemes és képesitett természetekben a bennök csodaszerü erőket tevékenységre felvillanyozzák: nem vonakodom ujra kimondani azon régi meggyőződésemet, mely szerint megbocsáthatlan bünnek tartanám, ha a fentebb javaslatba hozott orvoslási módok figyelmet nem gerjesztenének s ezen roppant kiváltságos jövedelmi forrásunk tovább is primitivitásra s tespedésre lenne kárhoztatva.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről

Januárius 20-án 5 % Metaliques 6895 frt Kamat —. 5 % Nemzeti kölcsön 74.05 frt. 1860-iki államkölcsön 112.40 Bankrészvények 914.— Hitelrészvények 192,80 London 114.40. frt. Ezüst 10555. Cs. kir. arany 542— —. Napoleond'or 918½ 100 mark német értékü 56.90

Urbéri kötvények: Magyarországi 7650. Temesvári 7650. Erdélyi 76— Horvátországi 78 —

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

(25) (1—3)

Hirdetmény.

Miután az 1876. évre szükséglendő keménytüzifa szállitás biztositása végett mult hó 20-kán itten megtartott árverésnél kedvező eredményel nem éretett, — a nagyméltóságu magy. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó hó 12-kén kelt 66,167 számu magas meghagyása folytán a 955 köbméter, 1 méter hosszu kemény hasáb, vagy fiatal gömbölyü törzsfa szükséglet biztositása miatt, egy ujbóli verseny tárgyalás nyittatik, melyhez az irásbeli, 50 kros bélyeggel és 10% biztositék letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a kolozsvári magy. kir. dohánygyári igazgatóságnál legkésőbb **1876. évi február-hó 3-kán délelőtti 11 óráig** benyújtandók.

A szállitási és ajánlati feltételek, a gyári irodában a rendes hivatali órák alatt, minden nap megtekinthetők.

Kolozsvártt, 1876. évi január-hó 19-kén.

A magy. kir. dohánygyári igazgatóságtól.

(26) (1—3)

Felhivás
a helybeli és vidéki
gazdaközönséghez!

Miután a közeledő **tavaszi idényre**, a már 11 év óta fennálló és általános elismerés és jó hirnévnek örvendő valódi

erfurti vetemény-, virág- és gazdasági magvaimnak

ez idényi **árjegyzékének** összeállitásával foglalkozom: egész tisztelettel **felkérem a t. gazdaközönséget**, hogy a kinek valami **nevezetes értékesithető**,

de csakis gazdasági magnak valója van,

u. m. Luczerna, Lóhere, Bükköny, Kanadai zab, Lencse, Borsó, Lenmag, Kendermag sat., s azt hozzám akár bizományba, akár pedig készpénz fizetés mellett szándékoznék adni: sziveskednék ez iránt velem **legkésőbb e hó végéig** személyesen, vagy levélben értekezni.

Minta hozatala vagy beküldése, okvetlen szükséges.

Tisztelettel:

Csiky Imre, Kolozsvártt.

(490) (8—12)

Csak **50 krral**, mint egy eredeti **sorsjegy** árával nyerhetni **1000 dr. aranyat** valóságos arany pénzben.

Ezen **Bécs** város **tanácsa** által a szegényalap javára szervezett kisorsolás tartalmaz **1000, 200, 200, 100, 100, 100** arany, **100** ezüst forint **3 bécsi községi sorsjegy**, melyek főnyeremény **200 000 forint**, és több mü- és értéktárgyból álló nyereményt aranyból és ezüstből, összesen

3000 nyereményt 60,000 frt. értékkel.

A húzás a tanács ellenőrzése mellett 1876. évi február 29-kén lesz.

Vidéki megrendeléseknél a pénz bérmentes beküldése s 40 krnak mellékelése kéretik a sorsjegyek, s annak idejében a nyeremény-lajstrom bérmentes átküldhetése végett.

A cs. kir. kereskedelmi bank váltóirodája, ezelőtt **Sothen Ján. C.**, Graben, 13.

E sorsjegyek kaphatók még

SIGMOND TESTVÉREK alól is **Kolozsvártt.**

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül 6 kr. t. kr. több könyv megrendelésénél 10 kr. melléklendő a fuvarlevél s csomagolásért.

(89)

Éppen most jelent meg s
Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

MOKÁNY BERCZI
naptárának
III. kiadása.

Számos képpel s képtelenséggel

Ajállat!

Abrincs, görhes asztronomus!

Mert csak **ez** a naptár, **ez**!

Abczug annak, a ki ennél

Más kalendárjomot vesz!

Ára csak kilencz hitvány piczula!!

Ez a harmadik sütet!
Nem kólozok.
Czurukk ezen gyanusitással!
Bizonyitsa ezen előljáró beszédem, mely itt hátul jelen meg
Ezt vegyed fontolóra oh magyar, ha a kilógrámtól nem lódult még meg az itileted.

Tartalom!

1. Naptári rész. A hónapokhoz való rigmusokat Esvány és Sanyi urambátyámék elösmért tálentomának szüleményei. 2. Jordán kalandárjom — 3. Ki vagyok én? Életmázolat a természet után (Előadja uri magam). 4. Kóbitúl a Régikáig, 5. Kilépek az iletbe (Csibaj világ). 6. Éjjeli stikkek. 7. Extra konczert darabok (czupász). 8 Befejezés. 8. Műmelléklett. Mokány Berczi saját kezeirása (autogramm) 9. Tudományos felolvasás a „blattról" — Carto-graphologicus előadás — Tartja a budai szeretet kávéház dísztermében B. Cartesius Bizay. 10. A drukkról. Tudománosz fölolvaszász. Tartotta a „Két Huszár" hátulszó szpilleczimmerjében felállitandó szent Medárdlius-szobor alapjának javára Moháczi báczi, a kalabriászi nemesz lovagrend elszö rendü tisztje, a tudománosz makaódemia rendesz vasztagja, az egyiptomi nemzeti Pharao-Banknak titkosz igazgató-tanáczosza, ész a többi. 11. Pojézis. 12. No még egy pár laskamorzsa.—

Rendkivül fontos az álarczos bált látogatók részére!

A Párisi „Bureau de littèrature technique à Bâle" kiadásában megjelent: **„Les modes françaises** etc." 30 szinezett lap a népek viseleteiről a 13 századtól e század elejéig. Egy egy lap ára 1 frt.

„Haute Nouveauté de Paris." 10 szinezett lapon.— A Párisi álarczos bálakoni kiválólag kitünt érdekes jelmezcsoportozatok ábrái.— Ára 2 frt 70 kr.

„Costumes de fantaisie pour un bal travesti".— Dessins inédits de A. Grévin. Paris.— Grévin, e hires franczia müvész, örökvidám tolláról 24 bájos hölgyalakot állit elö remek jelmezekben. Diszkötésben 9 frt 40 kr.

„Album de travestissements élégants." Dessins inédits de Compte-Calix. 15 lapon a legelegánsabb s mult évben Párisban feltünést okozott jelmezeket ábrázolja.— Ára 3 frt 80 kr.

„Second album de Travestissements nouveaux." Paris. 12 remek jelmez csoportozat müvészieseu összeállitva. Ára 2 frt 70 kr.

„Zur Geschichte des Costüme" nach Zeichnungen von W. Dietz etc. 34 lapon népviseleket ábrázol. Ára 4 frt 44 kr.

Ezeken kivül nagy választékban vannak **jelmez minták** 30 krtól, 1 frt 20 krig.

A BIRTOKRENDEZÉSRŐL
AZ ERDÉLYI RÉSZEKBEN.

AJÁNLVA

az erdélyrészi-képviselők és a kereskedelem, ipar- és föld-mivelés-ügyi miniszter figyelmébe

az Erdélyi Gazdasági-Egylet egy tagától.

Ára 60 kr.

Magyarország pók-faunája,

a királyi magyar természet-tudományi társulat megizásából

magyar és német nyelven.

Irta HERMAN OTTÓ,

a magyar nemz. Muzeum s. őre, a kir. magy. természettudományi, a cs. kir. bécsi állat és növénytani társulatok rendes, a danzii természetvizsgálók kültagja sat.

I. Kötet. Általános rész. Három kőnyomatu táblával.

Ára 2 frt 50 kr.

A kintornás család.

Eredeti népszinmű dalokkal, tánczczal, 3 felvonában.

Irta TÓTH EDE.

A „Falu roszsza" szerzője. Ára **40** kr.

Postán küldve 46 kr.

Pipere szappan
és
Stearingyertya.

Van szerencsénk a tisztelt közönségnek szives figyelmébe ajánlani honi gyártmányainkat, a mely valódi jósága — finumsága — de egyszersmind jutányos áránál fogva, a versenyt bármely bel- és külföldi gyártmányokkal szemben bátran kiálja. (23) (2—6)

ÁRJEGYZÉK:

PIPERE szappanokról

1	eredeti csomag	3	darabból	legfinumabb különbféle szinekben	30 kr.
1	doboz	6	„	„ dtto	50 kr.
1	„	6	„	„ Mosaik	50 kr.
1	„	12	„	„ keserü mandula nagy	60 kr.
1	„	12	„	„ dtto kisebb	40 kr.
1	csomag ½	kilo 5, 6, 8, 12 és 16		darabból cocusdio szappan	30 kr.

Továbbá:

Ajánljuk saját gyártmányu I-ső rendü **Stearin-gyertyánkat** a legfinumabb Stearinsavanyból előállitva detail ára:

560 gr. az-az 1 bécsi font.	4, 5, 6, 8 as 1 csomag	57 kr.
500 gr. az-az 1 vám font.	4, 5, 6, 8-as 1 „	51 kr.

ugyszinte mindenféle templomi, kocsi-lámpa- és karácsonyi gyertyáinkat.

Kaphatók: Kolozsvárt **VOGEL KÁROLY** urnál magyar és hid-utcza szegletén lévő **fűszerüzletében.**

Az első Erdélyi Stearingyertya és Szappangyár.

STEIN JÁNOS
m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megbővitve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesitve és szaporitva vannak.

A használandó betük a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék, **a könyomdát** kitünő metszö kezeli. A **nyomdai munkák** kiállitásához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, **még éjjel is elvállal** és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállitani, hogy e nemben bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemü és nyelvü **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász-**, **gyász-** és **vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghivó-jegyek**, **tánczrendek**, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor-**, **rozsolis-** és más **vignettek**, **újévi** és más **alkalmi üdvözletek**, **baromutlevelek**, **vásárczédulák**, **hirdetmények**, bármi nagyság **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállitását** elvállalja. (9) (2—*)

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a **községi elöljáróságok figyelmét bátor arra felhivni, hogy a hivatali szükséglet**ekre **megkivántató nyomtatványok gyors kiállitására** s **legolcsóbb árszámitására különös sulyt fektet.**

Elöleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerü mintázatok birtokában lévén.

Az uj **„polgári törvénykezési rendtartás"**-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája által** a **községi elöljáróságok részére kiadott „utasitás"**ban előforduló **magyar** akár **román** szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis menynyiségben **koncz számra** is, jutányos árban szolgál. Az **„utasitás"**-ban előforduló mintáknál világosan kiteendö: **magyar** vagy **román** szövegü nyomtatvány szükséges-e?

1876.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.